

11. előadás

1923. augusztus 29. Penmaenmawr (Wales)

A világmúlt megtapasztalása

Tartalom: A jövőbeli karma fejlesztése a holdlányekkel. 2160 éves eredetileg tervezett idő két inkarnáció között, ami megfelel a Nap tavaszpontjának egy jellel történő előrehaladásának. A Hold lélekvilága után a Nap szellemországa. A következő inkarnáció szellemcsírája. A Föld- és a világmúlt átélése. A bodhiszattvák. A Golgotai Misztérium. A gnózis (Pistis Sophia). A Hold-bölcsességtől a Nap-bölcsességig. Az emberiség szakadása Keletre és Nyugatra. A civilizáció tünetei (autó, írógép, lemezjátszó).

Ha visszatekintünk a tegnapi előadásokra, emlékezhetünk rá, hogy az ember, egymás utáni időszakokat átélve – itt az „időszak” kifejezést csak a fizikai viszonyok visszhangjaként kell használni – átélve azokat az időszakokat, melyek a földi halál után következnek, először is a holdlányek területére lép, aztán a holdlányek területéről a naplányek területére kell továbbmennie. A holdlányek egy bizonyos tekintetben még kétségkívül a földi léthez tartoznak. És azok a tapasztalatok, melyeken az ember a holdlányek hatása alatt megy át a lélekvilágban, éppen a földről való kozmikus emlékezések. Az ember fordított sorrendben megy át a földi lét tényleges tapasztalatain, de melyek azzal állnak kapcsolatban, amit tegnap úgy jellemeztem, mint a belénk lépő kozmikus ítéletek hangzása. Ezeket a kozmikus ítéleteket az ember a halál után az említett holdlányektől észleli. Következésképpen azt mondhatjuk: amikor az ember halála után megkezdődik a kozmikus szellemi létét, akkor először olyan észlelései lesznek, melyek még azoktól a lényektől erednek, akik egykor a Földdel álltak kapcsolatban. Hiszen már volt alkalmunk megmutatni, hogy azok a lények, akik létük helyének a Hold kozmikus várát választották, egykor a Föld legősibb misztériumhelyein az emberek tanítói voltak; aztán – ha használhatom ezt a kifejezést – erre a Hold-lakosra távoztak; és azt, amit az ember a legősibb időkben közvetlenül átért a Földön, azt most a lélekvilágon keresztüli áthaladásakor – ha mondhatjuk ezt – a Holdra emelt Holdlakosság hatása alatt éli át. Ezt a kifejezést a saját értelmében lehet használni, ha megfelelő módon figyelembe vesszük azt, amit előzetesen felvázoltam a korábbi előadásokban; ez a Hold lakossága, melyet olyan lények vezetnek, akik egykor az emberiség tanítói voltak, egészen más ítélőképességgel rendelkeznek, mint a Föld lakossága. A Föld lakossága valójában csak most megy át a földi létben a születés és a halál között azon, amin ez a Hold-lakosság a régmúlt időkben ment át.

Ha a földi időszámítást vesszük, akkor a Hold lakossága több, mint 15000 évvel ezelőtt ment át a földi létben azon, amin az emberiségnek még ezután kell átmenni. És sokkal több, mint 15000 évvel ezelőtt ez a Hold-lakosság olyan ítélőképességet ért el, melyben **a természeti és a morális egybeolvad.**

Mi a Földön még elkülönítjük az ásványokról, állatokról alkotott természeti ítéletet, tartózkodunk a morális ítéletektől, amikor róluk hozunk ítéletet. Azt mondjuk: a természetet csupán amorális szükségszerűség irányítja. De a **világot egészében** nem amorális szükségszerűség irányítja. És míg az

egyed az állatokat, az egyes növényeket az elkülönült létezésükben véve **nem szabad** úgy vizsgálni, hogy morális ítéleteket alkalmazunk irányukban, addig a keletkezésüknek, a világban való létüknek maga a ténye kétségtelenül kozmikus morális ítéletekből ered.

De az említett Hold-lakosság már rendelkezik ezekkel a kozmikus morális ítéletekkel. Ezért, a halál kapuján áthaladva, ezzel a Hold-lakossággal kapcsolatban állva kell meghallgatnunk azt, amit a kozmosz mond arról, amit mi gondoltunk, kívántunk, éreztünk, akartunk, tettünk itt a Földön. Az egész földi életünk úgyszólván kozmikus ítélet fényébe kerül. És megtudjuk, milyen értéket jelentett a Világegyetem számára az, amit itt a Földön tettünk.

Ezekből a tapasztalatokból fejlesztünk magunkban arra való impulzusokat, hogy az általunk a világfejlődés szellemében vagy annak ellentmondva megtett dolgokat kiegészítsük, kijavítsuk – így vagy úgy helyrehozzuk a következő földi életben. És amikor a Hold-lakosság ilyen hatása alatt állunk, akkor sorsimpulzusokat fogadunk magunkba a következő földi életekre, annak impulzusait, amit a keleti bölcsességben mindig **karmának** neveztek

A karma impulzusait tehát az ember abban az időszakban fogadja be, amikor a Hold-lakosság hatása alatt áll, amely meg tudja neki mondani, hogy a földi dolgai, a földi gondolatai milyen mértékben jelentenek értéket az egész kozmosz számára.

És azok a szellemi lények, akik az ember környezetében élnek, amikor a Hold-lakosság hatása alatt áll, ezek azok a lények, akiket a „Titoktudományban” [Szellemtudomány körvonalai, GA13, Geheimwissenschaft] az angyalok, arkangyalok, archék hierarchiájának lényeként egyesítettem. Ez a lények első csoportja, akiknek a területére belép az ember – ezek olyan lények, akik az életszakaszukat nem földi megtestesülésben kell, hogy megjárják.

III. hierarchia:

Angyalok

Arkangyalok

Archék

Ezek a lények a maguk részéről szoros kapcsolatban állnak a magasabb hierarchiák lényeivel. Az ember azonban holdi léte idején az angyalok, arkangyalok, archék hierarchiájával lép kapcsolatba és a magasabb hierarchiákat még úgymond egyáltalán nem veszi észre.

Az egyes ember tettei értékének meghatározásához különösen fontosak az angyalok ítéletei, úgyhogy az ember a halál után az angyaloktól tudja meg, hogy az ő individuális tettei milyen értéket képviselnek az egész kozmoszban. Az arkangyaloktól inkább azt tudja meg, hogy a tetteinek milyen értéke van, amennyiben ezen vagy azon a nyelven beszél, ehhez vagy ahhoz a néphez tartozik. Ezek az ismeretek aztán a későbbi karmájának impulzusaiba kapcsolódnak be. És az archéktól az ember azt tudja meg, hogy a tetteinek milyen értéke van annak a kornak a számára, amelyben majd a szellemi magasságokból ismét a földi létbe ereszkedik.

Mindannak köszönhetően, ami akkor tudja áthatni az embert (és kérem, hogy különösen vegyék figyelembe ezt a kiegészítő mondatot) – ha helyesen készítette fel magát a földönkívüli léte mindazoknak az impulzusoknak köszönhetően, melyeket be tudott fogadni, mégpedig, ahogyan később ezt meglátjuk, annak köszönhetően, hogy milyen viszonyba állította magát az emberiség szellemi

vezetőivel, mindannak köszönhetően találhat átjárást a Hold-lakosság szférájából a Nap-lakosság szférájába. Így amikor azokról a világokról beszélünk, amelyekbe az ember a halál és az új születés között lép, akkor Hold- és Nap-lakosságról kell beszélnünk.

Ahogy ezt most megtudtuk, a Hold-lakosság az, amelynek lakóhelye valamikor a Földön volt, amely kapcsolatban állt a Földdel. De sokkal-sokkal ősbibb időkben a Nap lakossága is kapcsolatban állt a Földdel, a Földdel együtt élte át a fejlődését.

Amikor az ember a Hold-lakosság területére lép, akkor világosan megérti, hogy olyan lények területére lép, akik valamikor vele együtt a Földön laktak. Aztán amikor a Nap-lakosság területére lép, akkor egy ősi korszakra való hatalmas emlékezés veszi őt körül. A „Titoktudomány” c. könyvemben ezt egy más nézőpontból vázoltam fel. Valami olyan veszi őt körül, mint egy emlékezés egy ősrégi korszakra, amikor még a Nap lakossága is kapcsolatban állt a Földdel. A halál után tehát a szellemi kozmoszba oly módon lépünk be, hogy mintegy két kozmikus országba nővünk bele, ahol olyan lényekkel találkozunk, akikkel a Földön egykor kapcsolatban álltunk, amikor mi magunk még egészen másfolyen lények voltunk a Földön.

Így az emberiség modern korszaka felé haladunk élményeken át a halál és az új születés között, hatalmas, magasztos emlékekben látjuk a Földnek a Világegyetemben való múltbeli fejlődését. És míg a földi életében az ember itt, a Földön az emberiség fejlődésének csak egy részén halad át, addig a halál és az új születés között az egész világfejlődés, az egész kozmikus fejlődés egy részén halad át. És a Nap-lakosság éppen az, amely a sokkal ősbibb időkben már a fölé emelkedett, mint amit földi lényként lehet tapasztalni, és a fölé emelkedett, mint amit holdlényként lehet tapasztalni.

A Nap-lakosság területére lépve az ember a leghatalmasabb bölcsesség szférájába lép, ahol csak akkor tud élni, ha erre a Földön kellő módon felkészült.

És tegnap mondtam, hogy amikor az ember a lélekvilágból áthalad a szellemek országába, vagy ahogyan most kell mondanunk, a Hold-lakosság szférájából a Nap-lakosság szférájába, akkor jelentősen lelassítja a kozmoszban való áthaladásának sebességét. Következésképpen, míg a Hold környezetében való áthaladást olyan időszakokkal vázolhatjuk, amely a földi élet körülbelül egyharmadával egyenlő, addig a következő köröket – Mars köre, Jupiter köre, Szaturnusz köre (tegnap megemlítettem, hogy az áthaladás nem teljes), ezek a körök lassabban telnek, mégpedig 12-szer lassabban, mint a Hold-kör.

Ha kiszámoljuk, hogy ezek hogyan adódnak össze az időben, akkor a következőt kapjuk. Abból kell kiindulnunk, hogy az ember számára a kozmosz döntése alapján **eredendően mit jelöltek ki**. És akkor elfogadhatjuk, hogy az ember a Hold-időszakot a földi életének egyharmada alatt járja meg. Ha összeadjuk a gyermekkor hosszabb alvásintervallumait és az emberi élet összes későbbi alvásintervallumát, akkor átlagosan körülbelül 30 évet kapunk, ez körülbelül az az idő, amennyire az embernek szüksége van, hogy az első ciklust, a Hold-ciklust megtegye. Az összes további ciklust 12-szer lassabban teszi meg, és minden ciklus számára 360 évet kapunk. Ha az embert a további világútján követjük, akkor három ciklust kapunk, melyet megjár. Nem jut el a Szaturnuszig. De a kezdeti rendeltetésnek megfelelően meg kell járnia ezeket a ciklusokat. Tehát mondhatjuk: az ember megjárja az első ciklust, a második ciklust, a harmadik ciklust; aztán ezt a három ciklust meg kell járnia visszafelé; tehát három kört halad át előre, és a következő földi élete felé való visszaútján három kört tesz meg visszafelé. Ez hat kör. És akkor megkapjuk azt az időt, amelyet az ember számára valójában szántak; még egyszer emlékeztetnem kell arra, hogy az ember ezeket a köröket nem mindig éppen így járja meg, hogy a

modern ember számára ez gyakran egészen másképp alakul, de az, amit a kozmosz eredeti döntése alapján az embernek szántak, az éppen **2160** év.

2160 év. **Mit jelent ez?** Elegendő, ha emlékeznek arra, hogy a Nap tavaszpontja minden évben a zodiákus jel másik pontján található.

A Nap tavaszpontja előre halad. Az utolsó évszázadok alatt olyan irányban haladt előre, hogy korábban a Kosban állt, aztán haladt tovább a Kosban, majd átment a Halakba. Körülbelül 25920 év alatt, vagyis majdnem 26000 év alatt járja meg a Zodiákus egész körét. 2160 év ennek az időnek az 1/12 része. Következésképpen az embernek a Földre való visszatérése eredetileg úgy lett előírva, hogy a Nap addig az egyik zodiákusjelből átmenjen a másikba.

Ha belső alapokra építve ezt a számot 2160-ban állapítjuk meg, és összehasonlítjuk azzal, amire egészen más nézőpontból a „Titoktudományban” utaltam (akik olvasták, emlékezhetnek, hogy azt az időt, amíg a Nap áthalad az egyik jelből a másikba, úgy jelöltem meg, mint azt az időt, amely eredendően elő lett írva az ember számára, mint a halál és az új születés közötti idő), ha erről a két oldalról (ahogyan ezt a „Titoktudományban” tettem, inkább a kozmoszból kiindulva, kívülről belülré, és úgy, ahogy ma tettünk, a belső emberi életből kiindulva), ha ilyen módon állapítjuk meg ezt a számot. akkor az éppen ugyanaz lesz. Ezek lényegében olyan tények, melyeket az embereknek észre kellene venniük; amikor a szellemtudományban valamiről helyes ítéleteket állítunk fel egy nézőpontból, aztán ugyanarról megint helyes ítéleteket állítunk fel egy másik nézőpontból, akkor ezek az ítéletek belsőleg egybevágóak.

Aki a szellemtudományt a modern ítéletek alapján vizsgálja, az nagyon könnyen mondhatja: mire támaszkodik a **te** szellemtudományod? **A mi tudományunk megfigyelésekre, kísérletekre támaszkodik; ezekből indulunk ki; ez a szilárd alap.**

De amikor ilyen módon beszélnek, az igény ahhoz hasonlóan hangzik, mint ha valaki ezt mondaná: Amikor emberként a Földön állok, akkor kemény talajon állok; amikor ott egy szikladarab fekszik, akkor az kemény talajon fekszik. A Földön minden kemény talajon nyugszik; önök, asztronómusok, lényegében fantáziálnak, mivel azt mondják nekünk, hogy a Föld szabadon lebeg az égi térben. Ha értelmesen szeretnének beszélni, akkor azt kellene mondaniuk, hogy a Föld, hasonlóan a kődarabhoz, szilárd alapon nyugszik. Megközelítőleg ilyen a véleménye azoknak, akik a szellemtudományról azt mondják, hogy nincsen szilárd alapja. Természetesen nevetségesnek tünnének maguk előtt, ha azt mondanák, hogy a Földnek, mint a kődarabnak, szilárd talajon kell nyugodnia; de a maguk számára egyáltalán nem tűnnek nevetségesnek, ha nem tudják, hogy valami, aminek magában kell belső támasszal rendelkeznie ugyanúgy, mint ahogy az égitestek is belső támasszal rendelkeznek, valami másra tud támaszkodni, mint a kísérlet vagy magyarázat talajára. Ha az emberek ítéleteikben valóban következetesek lennének, akkor természetesen meglátnák, hogy éppen az itt javasolt szellemtudomány az, amely minden lépésnél pontosnak bizonyul, és minden lépésnél teljes számadást ad azokban az ítéletekben, melyeket a világról és a világ lényeiről meg akar állapítani.

Így a halál után az ember olyan világba lép, ahol mindenekelőtt azokkal a lelkekkel éli át a kapcsolatot, akik hozzá hasonlóan áthaladtak a földi léten, és azután, az exkarnáció után, a halál kapuján való áthaladás során azokba a szellemi világokba kerülnek, melyeket fentebb vázoltunk. Következésképpen az ember az exkarnálódott emberek szférájába éli bele magát, és ott folytatja – az éjszakák szellemi élményeiben – azokat a kapcsolatokat, amelyek a Földön is megvoltak.

De azt is látták, hogy az ember más szellemi lényekkel is kapcsolatba kerül, a Hold-lakossággal, akik valamikor vele együtt a Föld lakói voltak, aztán a Nap-lakossággal is, akik pontosan ugyanúgy, csak sokkal régebbi időkben, vele együtt voltak a Föld lakói. Itt mindenekelőtt azokkal a lényekkel kerül kapcsolatba, akik a második hierarchiát alkotják. A „Titoktudományomban” őket mint hatalmasságokat, erőket, uraságokat vázoltam. Ezek lényegében azok a lények, akikkel az embernek együtt kell dolgoznia, hogy a következő földi életében lehetőséghez jusson ismét megjeleníteni az úgymond kozmikusán átdolgozottat, azt, amit magának az előző földi életekben mint saját sorsot, saját karmát készített elő.

III. hierarchia

Angyalok

Arkangyalok

Archék

II. hierarchia

Hatalmasságok (Exusiai)

Erők (Dynamis)

Uraságok (Kyriotetes)

Azután, hogy az ember áthalad a Hold-lakosság területén, tudja – de természetesen nem földi gondolatokkal, hanem kozmikus gondolatokkal – egy bizonyos módon tudja, hogy mi az, amit kozmikus értelemben helytelen módon tett; ismeri az egész kozmikus evolúció számára annak az értékét, amit a Földön tett, gondolt és érzett. Következésképpen a Hold szférájában az ember annak ismeretéhez jut, hogy mivé kell válnia a következő földi életében. De itt az ember még nem tudja előkészíteni ezt a következő földi életet. Ehhez magasabbra kell emelkedni, a Nap szférájába, ahol azok a lények élnek, akiknek már nincs dolguk a földi léttel, de akik gondoskodnak az egész bolygórendszerünk elrendezéséről.

A kozmosz tehát a maga mélységében, annak terén, amit az embernek kozmikusán meg kell élnie, azt mondanám, két országot rejt a szellemi lakóival együtt. Magában rejti a Hold-lakosság lelki világát, és a szellemek országának, a Nap országának magasatos lakosságát. Míg a Hold-lakosság, tekintettel arra, hogy aránylag nem régen – kozmikus értelemben nem régen – kapcsolatban állt a Földdel, és ezért érdekeit egyesíti a Föld lakosságával, és míg a Hold mintegy kozmikus gyarmat ahhoz, hogy a földi ügyeket elrendezzék, irányítsák és végrehajtsák, addig a Nap-mindenség (Sonnenall), ahol a Nap lakossága a hatalmasságok, erők, uraságok vezetése alatt él, egy mindenség (ein All) a kozmoszban, amelynek az egész bolygórendszer – a Mars, Szaturnusz, Jupiter, Vénusz stb., – fejlődéséről kell gondoskodnia, együtt a Földdel és a Holddal.

A Nap-mindenségbe lépve olyan területre lépünk, ahol az érdeklődésünk lényegesen kibővül, és ahol a hatalmasságokkal, erőkkel és uraságokkal való együttes munkában lehetőségünk nyílik előkészítő módon dolgozni azon, hogy létre tudjon jönni annak a fizikai testnek a szellemi csírája, melyet aztán a szülőpár tud számunkra nemzeni. Ez a pár sohasem tudna számunkra megfelelő testet nemzeni, ha ez a fizikai test nem lenne a szellemi kozmoszban hosszú időközön keresztül a legmagasabb, magasatos szellemi lényekkel együtt végzett munkánk által előkészítve. És a mi munkánk a szellemi kozmoszban – valójában ez hatalmasabb és bővebb, mint az, amit a kicsi földi létben teszünk, – a mi munkánk főként abban áll, hogy a magasabb rendű lényekkel közösen neveljük mindazt, ami ezekben a lényekben szellemi eseményeként, szellemi művészetként fejlődik, hasonlóan ahhoz, ami itt a Földön a természet eseményeként és a természet művészeteként fejlődik, és ami végül lehetőséget ad, hogy mindazt, ami ilyen módon elő lett készítve, egyetlen hatalmas szellemi ösképbe egyesítsük, ami éppen az a szellemi csíra, amely mintegy előre vetett árnyéka annak, ami később a Földön mint a fizikai testünk fog megszületni.

Amikor az ember befejezi a három ciklust és rálép a visszafelé vezető útra, akkor ismét felébred benne az érdeklődés a földi körülmények iránt. Sok évvel a születése előtt lenéz azokra a nemzedékekre, amelyek a földi fejlődésben keletkeznek, s amelyeknek a végén az apja és az anyja áll. Attól a pillanattól kezdve, amikor a kozmoszban végrehajtja ezt a hatalmas fordulatot, a figyelmét elkezd lefelé, a Földre irányítani. Az elődök távoli sorára tekint, akiktől fiúgyermek, lánygyermek erednek; tőlük ismét fiúgyermek, lánygyermek; ismét fiúgyermek, lánygyermek, stb. amíg századok múltán meg nem jelenik a szülőpár, akikhez kibébitett alakban le tudja küldeni azt, ami a fizikai test mindent átfogó, erős szellemi csírájaként lett a szellemi világban kialakítva, hogy ez a szellemi csíra aztán az anyai testben egyesülni tudjon a fizikai embrióval.

Ez a szellemi csíra először ugyanannyira magasztos és hatalmas (tágas), mint maga a Világegyetem. Amikor az ember rálép a fizikai világba visszavezető útra, rátekint a nemzedékekre, amelyektől származnak a szülei, és a szellemi világból hat erre a nemzedéksorra – ez alatt az idő alatt a szellemi csíra egyre kisebb és kisebbé válik, amíg be nem lép ismét a Mars területére, tulajdonképpen a Nap-szférába, aztán gyorsan áthaladva a Hold-szférán, ismét leereszkedik a Földhöz, a következő élethez.

Bizonyos idővel az előtt, hogy maga az ember mint lelki lény leereszkedne, már korábban előreküldi ezt a szellemi csírat. Következésképpen, mielőtt az ember maga leereszkedik a fizikai világba, előreküldi magának azt, amit egy bizonyos idő alatt készített a saját fizikai teste számára. Amikor úgyszólván félreteszi a következő földi élet számára való munkáját, egy olyan lehetőséghez jut, hogy a korábnál egy másabb viszonyba kerüljön a Kozmoszsal; olyan lehetőséghez jut, hogy magát az egész kozmikus étterrel hozza kapcsolatba. És a szellemi világokból való lejutásának utolsó lépéseként kivonja az általános világétekből azokat az erőket, melyekből kialakítja a saját étterestét.

Amikor egy hosszú út után a szellemi csírat már leküldte a szülőpárhoz a test fizikai alapja számára, maga az ember még a szellemi világban tartózkodik, maga köré gyűjti a szellemi világban az étert, úgyhogy rövid időre egy Énből, asztrálestből és éterből álló lényé válik; az éter az étertestbe húzódik össze. És csak az embrionális időszakban, a fogantatás utáni 3., 4. héten egyesíti az ember azt, ami az első 3-4 hét alatt képződött a szellemi csírának a fizikai embrióval való összekapcsolódásából, vagyis azt, ami a Földre korábban érkezett, mint ő – ezt (a képződményt) egyesíti a saját lényével, étertesttel látja el, melyet ő maga vont ki a világétekből: az ember olyan lényé válik, amely abból áll, ami korábban előre lett küldve, a fizikai testből, az étertestből, melyet kozmikus létének úgyszólván utolsó pillanatában gyűjtött maga köré, asztrálestből és Énből, melyek áthaladtak a halál és az új születés közötti életen.

Így ereszkedik alá az ember azután, hogy tisztán szellemi élményei voltak, a fizikai világban való új léthez.

Az elmondottakból világos lesz az önök számára, hogy amikor az ember a halál és az új születés közötti világot átéli, akkor azt a földi fejlődés ősi időire való emlékekben éli át – emlékezésekben arra, amit világfejlődésnek is nevezhetünk. Az, amit az ember akkor világemlékként él át, amelyek ugyanakkor az ő cselekedeteivé válnak, mivel éppen ezeknek az emlékeknek megfelelően cselekszik azokkal a magasabb lényekkel együtt, amelyekről beszéltem, és amelyekről még tovább is kell beszélni. - így az, amit ő akkor véghez visz, emlékezve – cselekedve és cselekedve – emlékezve, az egy jelentős perspektíva a Föld és a világ múltjába.

Amin az ember a Hold-lényekkel kapcsolatban átmegy, az a lelkében azt a korszakot ébreszti fel, amelyet korábbi földi életeiben élt át – azokban a földi életekben, amikor már ugyanolyan viszonyban állt velük, mint most. Az ember rátekint egy sor földi életre, melyek hasonlítanak a mostanira. De aztán

távolabbra néz az ember, és a Földnek azt a korszakát szemléli, amikor a mostani Hold-lakosokkal kapcsolódva állt magán a Földön. Látja a múltban azt a korszakot, amelytől őt a külső fizikai létben elválasztja az, amit a geológusok a Földön **jégkorszaknak** neveznek. Látja a múltban a földi fejlődésnek azt a korszakát, amelyet a könyveimben mint Atlantiszt vázoltam. De még tovább néz hátra, arra, amit a lemúriai korszak leírásaként ismernek. Akkor a Föld még egészen másmilyen állapotban volt. Akkor az ember még nem volt úgy hozzáerősítve a Földhöz, hogy a lábával járni tudjon rajta. Akkor még inkább a Föld környezetében élt, a Föld légkörében, mint éteri lény. Ez annak köszönhetően volt lehetséges, hogy a légkör magában feloldva tartalmazta még nemcsak az összes vizet, amely később leereszkedett a kontinensekre, hanem más anyagokat is, amelyek most szilárd földdé váltak. Az ember inkább a Föld környezetében élt abban a korszakban, amelyet – ismét nem a terminológia a lényeg – lemúriainak lehet nevezni, összhangban azzal, amit a természettudósok a Föld legrégebbi korszakának jelölnek.

De aztán még távolabbi múltba nézünk, amikor az ember magukkal a naplányekkel volt összekapcsolva, a Nap-lakosokkal, mielőtt a kozmikus fejlődésben a Nap szétvált a Földtől. Visszanézünk abba a korszakba, melyet a „Titoktudomány” c. könyvemben magának a Földnek mint Nap-korszakát ábrázoltam, mint a Föld fejlődésének második állapotát. De először ennek a kozmikus fejlődésnek **csak a földi létben való ismétlésére** nézünk. És éppen ezt az ismétlést vizsgáljuk a múltban. Amikor azonban az emberi tudat bizonyos módon kiegészül azzal, amit az ember a halál és az új születés között tud átélni, akkor az emberi tudás kozmológiai tudássá válik. Ami a földi evolúció volt, az a földi létezés ismétlődő szakaszainak eredményeivel összefüggésben emelkedik fel azokban az emberi cselekedetekben, amelyeket magasabb rendű lényekkel együtt hajt végre. A Föld múltja az egész bolygórendszerrel, a Nappal, a Holddal és a tőlük függő bolygókkal való kapcsolatában ismét előlép az emberek tetteiben. Ami akkor előlép, abból az ember a maga számára kialakítja a jövő egy szeletét, melyet mindenekelőtt fel kell építenie: a saját legközelebbi földi létét. De egyidejűleg be van kapcsolva annak az egész jövőnek az előkészítésébe, amely a világ számára készül: Jupiter-lét, Vénusz-lét, Vulkan-lét, melyekbe a Föld léte átmegegy.

Amikor ezekben az eseményekben tekintünk, akkor megérthetjük, milyen volt a Föld világfejlődésének szelete úgymond az ősi, a kozmikus időkben. Itt abba a távoli kozmikus korszakba nézünk, amikor a jelenlegi Hold-lakosság adta a földi embereknek a tanítóit. Aztán ez a Hold-lakosság ezekkel a későbbi emberiség-tanítókkal eltávolodott a kozmosz Hold-varába.

De a Földön újra és újra születtek olyan emberek, akiknek egész karmikus életük során lehetőségük volt arra, hogy szoros kapcsolatban maradjanak a Hold-lakosok élményeivel. Úgyhogy ezek a lények újra és újra megszülettek a Föld fejlődésének menetében, a Hold-lakosság hatalmas gyűlésének követeiként jelentek meg azoknak az

embereknek, akik az első, második és harmadik kultúrkorszakban népesítették be a Földet, és Keleten magas kultúrát fejlesztettek. Bodhiszattvának nevezték őket, a Holdnak ezeket az úgymond követeit. Ők emberek voltak a Földön, de bennük tovább élt az a szellemi, amely a hatalmas Hold-tanítók révén közvetlenül jelen volt a Földön.

De a Világegyetemben újra és újra beköszönnek olyan időszakok, amikor a Hold lakossága, révén hogy a Nap lakosságához közelebb áll, mint a Föld lakosságához, különösen közeli kapcsolatokat köt a Nap lakosságával, s ennek köszönhetően a Hold követeinek e kerülő útján, akiket Keleten bodhiszattvának neveztek, éppen a Nap-bölcsesség tudta áthatni a Föld embereit az ősi keleti kultúrákban. De aztán a földfejlődés további előrehaladása miatt szükségessé vált, hogy a földi kultúrát ne

csak a Hold lényei úgymond táplálják. A Föld-fejlődés egésze másmilyen, a kozmikus bölcsesség által nem elrendelt irányt vett volna, ha a Holdnak ezek a követői továbbfolytatták volna a földfejlődésben a megjelenésüket. Ezért ment végbe az a hatalmas, mély jelentőségű esemény, melyet Golgotai Misztériumnak jelölünk.

Míg a Hold követői egy ismert viszonyban álltak azokkal, akik az ősi időkben a Földre a napbölcsességet hozták, addig az a lény, aki a napszellemek feje volt, a Golgotai Misztériumon keresztül lejött a Földre, és megtestesült az ember-Jézusban. Ennek köszönhetően a Föld fejlődése számára egészen új feltételek jöttek létre. Az, ami a naplények bölcsességévé vált, Krisztus Jézuson keresztül magához a földfejlődéshez adott impulzust. Ezért a Föld további fejlődésének Krisztus Jézus impulzusának hatása alatt kell lezajlania.

Amikor a Golgotai Misztérium végbement, akkor a Földön még annyira sok holdbölcsesség volt, hogy az a holdbölcsesség, amely gnóziként, mint „**Pistis Sophia**”³ jelent meg, hiszen éppen ez az ősi holdbölcsesség, meg tudta érteni, mit jelent Krisztus. Az ősi holdbölcsesség létezett, és mint gnózis lépett elő. A gnózis lényege éppen abban a törekvésben állt, hogy Krisztust az egész szellemiségében megértse. De a gnózist megsemmisítették. Ez annak az evolúciónak ez első lépése, amely a Golgotai Misztérium ideiglenes meg nem értésének irányában haladt: a gnózist megsemmisítették, úgyhogy csak az ellenfelei írásai alapján tudjuk megítélni.

Képzeljék csak el, hogy a modern szellemtudományból csak az maradna, amit az ellenfelei írtak róla, és akkor lesz elképzelésük arról, hogy valójában mit tudnak az emberek a gnóziról a megmaradt forrásokból. Csak azt tudják, amit az ellenfelei mondtak, és azt a keveset, ami a „**Pistis Sophia**” írásban megmaradt, amit nem értenek. Íme ez minden, amit az emberek a gnóziról tudnak. A gnózis lényegében a Hold ajándéka volt a keresztény fejlődés első évszázadaiból, főként az első négy évszázadának ősi időiből; a IV. századtól a gnózist már nem értették meg. Következésképpen ez az, amit – ahogyan mondhatnánk, az ősi holdbölcsességből, a Hold-logoszból – el lehetett mondani a Nap-logoszról, amely lejött a Földre – Krisztusról. Aki ismeri ezeket az összefüggéseket, az megértheti a valódi gnózist, amelyet annyira hamisan értettek, amelyről a mai időkben valóban annyi furcsa dolgot mondtak.

De itt nem szabad megállni, vagyis a Föld fejlődésének tovább kell mennie. Valóban előre kell haladnunk az ősi holdbölcsességtől az új napbölcsesség felé. Meg kell tanulnunk közvetlenül érteni a napbölcsességet. Az a javaslatom, hogy holnap még megmutatom, hogy lényegében éppen a holdbölcsesség beszélt az emberhez, amikor a légzés bizonyos lépésén, a légzés folyamatának átalakításában egy ismert következtetésre jutott. A jögi ezzel az átalakítással megnyitja önmaga számára az ősi holdbölcsességhez való hozzáférést.

A nyugati emberek számára a jógának ez az útja többé nem felel meg. Közvetlenül imaginációkhoz kell jutniuk. De különböző típusú akadályok lépnek fel. Ezért az emberi kultúrák fejlődése csak akkor tud felemelkedő úton haladni, ha az emberiség szellemi spirituális impulzust fogad magába.

Ez a legintimebb sorsukkal áll kapcsolatban. Minden korszakban, amikor a bodhiszattvák megjelentek, általában véve ellenállásba ütköztek az emberiségben; és habár az ősi idők külső oldalukat tekintve kegyetleneknek, rettenetesnek, szörnyűnek tűnnek számunkra, de az emberekben mindig megvolt a lehetőség, hogy a szellemi világból érkező impulzusok felé jó akaratot állítsanak szembe. Úgyhogy a bodhiszattvák az emberiségben mindig találkoztak olyanokkal, akikben megtalálták annak befogadását,

³ Jelenleg a legfontosabb, kopt nyelven kiadott gnosztikus mű

ami az ősi Hold-logosz, a Nap-logosz tükröződése volt. De ezen az ősi módon mostantól fogva már soha többé nem lehet az emberiséghez beszélni.

De az, ami egykor volt, az továbbhalad, úgyhogy az ősi Hold-bölcsesség, az ősi Hold-logosz sem tűnhet el, folytatódnia kell, de a Nap-Szóba kell felvenni, amelyet a maga részéről – a gnózisban az utolsó örökség elvesztése után – ismét meg kell keresni. És az emberiségnek valódi Nap-nyelven beszélni nem lehet, amíg az emberek nem tanúsítanak jó akaratot a Nap-Szó felé. Ezért az emberiség az ősi bodhiszattvák utódai egyikének megjelenését is hiába várja. Hiszen az, hogy az emberiség számára megjelenik-e egy bodhiszattva vagy sem, attól fog függeni, hogy az emberiség megértést tanúsít-e irányában vagy sem.

Az emberiség jelenleg mélyen szétforgácsolódott Keletre és Nyugatra. És az egyes nacionalista törekvések mögött még nem emelkedett fel eléggé az egész Földön az az összemberi tudatosság, amely valójában a keresztény impulzus eredménye kell, hogy legyen. De az emberiség nem talál felemelkedést ehhez az összemberihez, ehhez a keresztény impulzushoz, és ezért nem tudja megérteni azt, amit a neki megjelenő hatalmas bodhiszattva tudna neki mondani, amíg ki nem fejleszt magában elegendő szellemi törekvést és ennek a szellemi törekvésnek az erejével nem épít hidat a Kelet és a Nyugat közti megértés számára az egész Földön.

Itt olyan témákat érintek, melyeket holnap folytatunk, ezen kívül rá kell mutatni, hogy nem az embereknek kell a bodhiszattvát várni, hanem a bodhiszattvának kell megvárnia, hogy az emberek értést tanúsítsanak irányában, mielőtt ő maga tudna a saját nyelvén beszélni velük, hiszen az emberiség most a szabadság korszakába lépett.

Holnap az imént érintett téma kapcsán fogjuk a vizsgálatainkat folytatni, éppen ezzel a szabadság korszakába való belépéssel. De mindaz, amin az emberiségnek át kell mennie, hogy valóban megtalálja a legbelsőbb impulzust felfelé, a szellemi világhoz, mindaz a civilizáció és kultúra különféle, látszólag jelentéktelen jelenségeivel és tüneteivel áll kapcsolatban.

Bocsássák meg, hogy azt a hatalmas dolgot, melyet most érintettem, egy semmiséggel közelítem meg, de a kicsi tünetekben meglátható a hatalmas. Néhány nappal ezelőtt ezt mondtam: éppen itt, ahol az imagináció annyira szilárdan elhelyeződik a szellemben, azok az autók behatolásával tönkremennek. Már rámutattam, hogy nem az autók ellen beszélek: egy antropozófus semmilyen reakciót sem jelenthet ki. Természetesen örömmel utazok autóban, amikor ez szükséges, hiszen nem szabad azt kívánnunk, hogy a világ menetét visszafordítsuk, és az autóval való utazás teljes mértékben jogosult. De amikor valami előlép, akkor egy másik dolgot kell vele szembeállítani; **az autóval való utazással és mindazzal szemben, ami ezzel kapcsolatos, fel kell tárulnia a szellemi világhoz törekvő szívnek.** Akkor az emberiség képes lesz előremenni saját erejével és saját szabadságával, melynek meg kellett jelennie, de melynek aztán ismét a bodhiszattvához kell vezetnie.

Azokkal a mechanizmusokkal, melyek megjelennek a világban az ember szolgálatára, az emberiség saját maga elboldogul. És ezért lehet ezt mondani: mindazzal, ami előlép, mint az autók, írógépek, stb., az emberiség saját maga a saját erejével el tud boldogulni.

Másként áll a helyzet – bocsássák meg, hogy olyan dologgal fejezem be, ami ennyire triviálisnak tűnik – másként áll a helyzet a **lemezjátszóval**. Itt az emberiség a művészetet a mechanizmusokba akarja zárni. Ha az emberiség függőségbe kerülne ezzel a mechanizmussal azzal, ami a világba a szellemi

árnyaként jön le, – következésképpen, ha az emberiség lelkesedne azért, aminek ez a lemezjátszó a kifejezése, akkor ezzel már nem segít magának. Akkor az isteneknek kell segíteniük neki.

De az istenek irgalmasak; és van remény, hogy a civilizáció további fejlődésében az irgalmas istenek segítenek az emberiségnek még az olyan ízlésbeli eltévelyedéseket is leküzdeni, mint amilyenek a lemezjátszóban megjelennek.

Orosz nyelvről fordította: Rákos Éva